

[Drachmann.]

Dogmer og snævre Partihensyn til Side og gaa de samme Veje, som før med Held er betraadt af en tidligere Venstregering. Dette Lovforslag er intet politisk Demonstrationforslag, og lige saa lidt betyder det Tolddiktatur, tværtimod, det er et Instrument, som lægges i den siddende Regerings Haand under Forudsætning af Tilslutning fra et Rigsdagsudvalg. Hvorledes skulde dette kunne være en uvenlig Handling mod en Regering eller være et Diktatur? Det er kun et Middel til at give Regeringen Mulighed for at opfylde sin største Opgave: at bringe Beskæftigelsen op, at bringe Produktion og Handel, kort sagt hele Landet ud af det Dødvande, som nu i Form af Arbejdsløshed og Forretningsløshed er ved at tynde det i Knæ. Vi opfordrer til Samarbejde paa at løse Problemet, som ikke løses hverken ved Laan eller ved Tilskud eller ad andre Veje, som der er peget paa. Vi tror ikke, at Krisen er forbi endnu; personlig tror jeg tværtimod, at vi har den tunge Ende tilbage. Først nu er vi inde i den Fase af Deflationskrisen, hvor Forbruget bryder virkelig sammen; og det vil mærkes i Erhvervslivet og paa Statens Finanser. Paa denne Baggrund skal vore Forslag nok vise deres Berettigelse. Jeg tror, at vi, enten vi ønsker det eller ikke, bliver tvunget til at tage Forsvaret for vore Beskæftigelsesmuligheder op; og jeg tror ligeledes, at det reelt kun kan tages op efter de Linier, vi har nedlagt i vore Forslag.

Det andet Hovedproblem er altsaa vort Afsætningsproblem. Opfattelserne af den nuværende Deflationskrisen har i Sandhed været besynderlige. Man begyndte med at bortforklare den; og dernæst erklæredes den for at være midlertidig. Nu begynder der at vaagne en voksende Forstaaelse af, at den i Virkeligheden gaar til Roden af selve vort nationaløkonomiske Liv. Om Landbrugs-krisen blev der først sagt, at det var en Kreditkrisen; nu erklærede den højtærede Statsminister, at det er en Rentabilitetskrisen; Sandheden er selvfølgelig den, at Gældsproblemet gennem en Deflation paa ca. 50 pCt. bliver reelt 50 pCt. alvorligere; det er indlysende. Men Sandheden er ogsaa, at denne Alvor kunde bæres ulige lettere, hvis ikke samtidig Priserne var faldet unormalt. Og hvorfor er det sket? Simpelt hen fordi vor Landbrugsafsætning er saa ensidig og væsentlig henvist til to store monopoliserede Aftagere. Under disse Forhold tror jeg ikke, det er forsvarligt at piske Produktionen frem, naar man ikke samtidig søger at sikre en forøget Afsætning. Vi hørte

efter Krigen, at Slagordet for Landbruget lød paa: at sprede Markederne. Det var en rigtig Erkendelse, og det var ogsaa et stort og energisk Arbejde, der blev sat ind paa Løsningen af denne betydningsfulde Sag, men Resultaterne viste sig hurtigt at være saare nedslaaende. De nye Markeder, det virkelig lykkedes at oparbejde, blev lukket for os, ja, selv paa et Hovedmarked fik vi forøgede Toldbyrder at bære som Eksportører, og alt i alt indsnævredes derved vort Afsætningsomraade for Landbrugs-eksporten paa den uheldige Maade, vi nu ser. Jeg tror derfor, man maa sige, at her er Problemet's Kærne, vi tvinges simpelt hen til at sælge for billigt, ikke fordi der er Deflation i Danmark eller af alle de andre Grunde, som den højtærede Statsminister anfører i sin ofte omtalte eneste Tale, nej, simpelt hen fordi vi ikke har tilstrækkelig Afsætning. Naar man ved Afspærring udefra begrænser vort Afsætningsomraade, saa begrænser man ogsaa vore Priser, det er klart, og vi føler, at Midlet til at bedre disse Tilstande, til at ophæve eller mildne de Afspærringer, vi er ude for, alene er dette: at føre en aktiv, det vil sige en forretningsmæssig Handelspolitik, akkurat ligesom den, alle andre Lande fører og desværre fører ganske ensidigt overfor os, fordi vi ikke kan gøre Gengæld. Vi staa som bekendt yderst slet i de Forhandlinger, som vi er nødt til at tage, fordi de paaføres os.

Vort Forslags anden Del indeholder Linier, i øvrigt efter Princippet bygget op som første Del for at give den siddende Regering de fornødne Instrumenter i disse Forhandlinger udadtil, nemlig gennem Etablering af Forhandlingstoldsatser. Som Forholdene nu ligger, har vi kun Toldlovens § 4; det er den Paragraf, som indeholder Bestemmelser om Straffetold op til 75 pCt. af Værdien eller Varen, men de kan kun sættes i Værk, naar Toldkrigen er udbrudt. Jeg kan indskyde, at det i saa Tilfælde overlades Regeringen *administrativt*, gennem kongelig Forordning, at iværksætte disse Foranstaltninger, og jeg mener derfor, at dette Forhold har lidt mere med Diktatur — for Resten nødvendigt Diktatur — med nødvendig omgaaende Beslutning og Beslutningsdygtighed at gøre end vort Forslag. Men det er altsaa det eneste, vor nuværende Toldlov indeholder af afværgende Foranstaltninger, det er i Virkeligheden Foranstaltninger, som først kan iværksættes, naar Toldkrigen er udbrudt, naar Forhandlingerne er afbrudt, naar Ulykken er sket. Vi ønsker derfor at give Regeringen med Tilslutning af det ovennævnte Rigsdags-